

(๓) คดีสิทธิชุมชนในการปกป้องทรัพยากร กรณีเหมืองใต้ดินโปแตช อุดรธานี

กลุ่มคดี	สิ่งแวดล้อมด้านทรัพยากรธรรมชาติ
คำพิพากษา	ศาลจังหวัดอุดรธานี
คดีหมายเลขดำที่	๑๓๘๕/๒๕๔๗
คดีหมายเลขแดงที่	๒๒๒๓/๒๕๕๐
ประเภทคดี	อาญา
คู่ความ	พนักงานอัยการจังหวัดอุดรธานี โจทก์ นางละเอียด อ่อนสะอาด ที่ ๑ กับพวกรวม ๕ คน จำเลย
เรื่อง	สิ่งแวดล้อม/บุกรุก/การใช้สิทธิด้านสิ่งแวดล้อมตามรัฐธรรมนูญ
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> - มาตรา ๔๖, มาตรา ๕๗ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ - พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๓๕ - พ.ร.บ.แร่ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๔๕ - ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๒, มาตรา ๓๖๕, มาตรา ๘๓

ประเด็นสำคัญในการพิจารณา และผลคำพิพากษา

การที่ผู้เสียหายดำเนินการตามโครงการเหมืองแร่โปแตช ไม่ว่าจะเป็นการทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมก่อนพระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๕) ใช้บังคับและถูกคัดค้านจากนักวิชาการตลอดจนกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุดรธานีก็ดี การไม่จัดให้มีการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นหรือการไม่จัดให้มีการเอาประกันภัยก็ดี หรือการที่นายบุญเหลือกับพวกซึ่งเป็นลูกจ้างของผู้เสียหายทำการปิดกั้นด่านเป็นการเตรียมการเพื่อทำรังวัดพื้นที่เขตคำขอประทานบัตร โดยไม่ปรากฏว่าได้รับมอบหมายจากพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ผู้มีอำนาจให้ดำเนินการรังวัดปิดกั้นในวันเกิดเหตุก็ดี กรณีดังกล่าวเหล่านี้ ล้วนแต่เป็นข้อเท็จจริงที่แสดงว่าผู้เสียหายดำเนินการโดยฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติแร่อันเป็นกฎหมายเฉพาะ และฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ อันเป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศในระหว่างเกิดเหตุด้วย ดังนั้น การที่จำเลยทั้งห้าและกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุดรธานี ซึ่งเป็นบุคคลในชุมชนท้องถิ่นที่ดำเนินโครงการเหมืองแร่โปแตช พวกกันไปยังที่เกิดเหตุเพื่อสอบถามนายบุญเหลือกับพวกถึงการปิดกั้นเหมืองดังกล่าว จึงเป็นการกระทำการอันเป็นการร่วมกันในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน อีกทั้งเป็นการร่วมกันใช้สิทธิในการบำรุงรักษาและการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน การกระทำของจำเลยทั้งห้าและกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุดรธานีเป็นการกระทำที่ต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติแร่ และบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงไม่มีความผิดตามฟ้อง

พิพากษายกฟ้อง

หมายเหตุคดีนี้ไม่มีการอุทธรณ์ คดีถึงที่สุดตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

